

Sygn. akt I NWW 87/20

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z wniosku o podjęcie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej SSO B. M.,
po rozpoznaniu w dniu 28 października 2020 r. na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Adama Tomczyńskiego od orzekania w sprawie o sygn. akt I DO 42/20,

pozostawia wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Obrońcy sędzi Sądu Okręgowego w K. B. M., w toku rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy sprawy o sygn. I DO 42/20, na posiedzeniu w dniu 12 października 2020 r., złożyli na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. wnioski o wyłączenie ze składu orzekającego SSN Adama Tomczyńskiego. Obrońcy M. C. i A. K. powyższe złożyli w formie ustnej do protokołu, zaś adwokat R. B. przedłożył wniosek pisemny.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu tych wniosków w dniu 12 października 2020 r., postanowieniem w sprawie o sygn. akt I DO 42/20 nie uwzględnił ich, jednocześnie jednak, na podstawie art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (dalej: u.SN) przekazał niezwłocznie przedmiotowe wnioski Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, celem ich ewentualnego rozpoznania w zakresie, w jakim dotyczyć mogą niezależności i niezawisłości sędziowskiej Adama Tomczyńskiego.

Powodem w/w decyzji Sądu Najwyższego o przekazaniu wniosku o wyłączenie na podstawie art. 26 § 2 u.SN była uwaga obrońcy SSO M. C., który rozważeniu przez Sąd Najwyższy poddał kwestię właściwego forum rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Adama Tomczyńskiego, gdyż w związku z jego wypowiedziami publicznymi o charakterze politycznym, które były powodem złożenia wniosku na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., obrona kwestionuje niezawisłość tego sędziego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek należało pozostawić bez rozpoznania.

Zgodnie z art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2019, poz. 825 ze zm., dalej: ustawa o Sądzie Najwyższym lub u.SN) do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

Na podstawie art. 26 § 2 u.SN wniosek o wyłączenie sędziego podlega rozpoznaniu „na zasadach określonych w odrębnych przepisach”, a więc w sprawach karnych – na zasadach określonych w k.p.k., w tym w szczególności w art. 41-43 k.p.k. Wniosek taki należy do właściwości Sądu Najwyższego tylko wówczas, gdy jest oparty na wymienionych w art. 26 § 2 u.SN podstawach (1) braku niezależności sądu lub (2) braku niezawisłości sędziego.

Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z 21 kwietnia 2020 r. sygn. akt NWW 2/20, „okoliczności wywołujących uzasadnione wątpliwości co do bezstronnego osądzenia danej sprawy nie można całkowicie i w pełni utożsamiać z kategorią niezawisłości sędziowskiej, którą posługuje się art. 26 § 2 u.SN”. Stąd też

ewentualna ocena wniosku o wyłączenie sędziego, przedłożonego przy rozpatrywaniu konkretnej sprawy na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., jako pozostającego w zakresie kognicji Sądu Najwyższego, musi się wiązać z ustaleniem, „czy wniosek ten zawiera konkretny zarzut braku niezawisłości sędziowskiej. Chodzi tu o wykazanie istnienia takiej przeszkody odnoszącej się do sprawowanego urzędu, która wyłączałaby możliwość zachowania przez sędziego standardu orzekania w sposób niezawisły” (zob. postanowienie z 21 kwietnia 2020 r. NWW 2/20).

Nie ma wątpliwości, że w przedmiotowej sprawie obrońcy nie sformułowali zarzutów podnoszących okoliczności wskazujące na brak niezawisłości sędziego lub niezależności sądu, a jedynie zadeklarowali, że oceniają w ten sposób podniesione już i rozpatrzone przez Sąd Najwyższy wątpliwości co do bezstronności sędziego, a konkretnie jego publiczne wypowiedzi o charakterze politycznym. Nie wskazano jednak okoliczności, które uzasadniają dokonanie takiej ekstrapolacji. Tym samym uznać należy, że obrońcy nie sformułowali odrębnych zarzutów co do niezawisłości sędziego, a jedynie formułując zarzuty dotyczące bezstronności pomocniczo posłużyli się pojęciami niezależności i niezawisłości. Tym samym, wobec braku sformułowania konkretnych zarzutów kwestionujących niezawisłość sędziego, poza tymi, które już zostały rozpatrzone merytorycznie w postanowieniu wydanym w dniu 12 października 2020 r., jako zarzuty braku bezstronności, uznać należy, że kryteria o których mowa w art. 26 § 2 u.SN nie zostały spełnione. Wnioski obrońców jako takie w całości zostały rozpoznane na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. i wobec tego niedopuszczalnym jest ich rozpoznanie na podstawie art. 26 § 2 u.SN.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 41a k.p.k. w zw. z art. 26 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym postanowił jak w sentencji.